

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

Дипломна робота (проєкт)
магістра

з теми: **«ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМАГАЛЬНОЇ І ТРЕНУВАЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ КВАЛІФІКОВАНИХ ФУТЗАЛІСТІВ»**

Виконав: студент 2 курсу, групи FKS1-M21z
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
Глас Артем Вікторович

Керівник: **Скавронський О. П.**, кандидат
наук з фізичного виховання та спорту,
доцент

Консультант: **Стасюк І. І.**, кандидат наук з
фізичного виховання та спорту, доцент

Рецензент: **Прозар М. В.**, кандидат наук з
фізичного виховання та спорту, доцент

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПЛАНУВАННЯ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ КВАЛІФІКОВАНИХ ГРАВЦІВ У ВИДАХ СПОРТУ ПРОТЯГОМ РІЧНОГО МАКРОЦИКЛУ.....	6
1.1. Теоретико-методичні основи побудови спортивного тренування у футболі.....	6
1.2. Аналіз змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів у футболі та футзалі.....	13
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	20
2.1. Методи дослідження.....	20
2.2. Організація дослідження.....	28
РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ РІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФУТЗАЛІ.....	30
3.1. Показники виконання техніко-тактичних дій футзалістів у загально- командному аспекті.....	30
3.2. Показники змагальної діяльності кваліфікованих футзалістів різних амплуа.....	39
3.3. Інтегральна оцінка техніко-тактичної діяльності у футзалі.....	45
3.4. Показники рухової діяльності кваліфікованих фізалістів різних амплуа.....	51
3.5. Енергетичні витрати кваліфікованих футзалістів протягом змагальної і тренувальної діяльності.....	52
3.6. Показники спеціальних здібностей кваліфікованих футзалістів та їх взаємозв'язки.....	59
3.7. Характеристика тренувального процесу кваліфікованих футзалістів у річному макроциклі.....	70
ВИСНОВКИ.....	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84

ВСТУП

Актуальність теми. Футзал є різновидом класичного футболу. В Україні це молодий вид спорту, який розвивається досить стрімко і має великий потенціал. У нашій державі створено Асоціацію футзалу України, яка регулярно проводить національні чемпіонати і Кубок України серед чоловічих команд вищої, першої та другої ліг, жіночих команд вищої і першої ліг. Наші клуби постійно беруть участь у Єврокубках, а національна і молодіжна збірні країни є призерами чемпіонатів Європи і світу. Великою популярністю цей вид спорту користується серед студентської молоді. Значна увага приділяється розвитку дитячо-юнацького та студентського міні-футболу.

Порівняно з класичним футболом, футзал має багато відмінностей: значно різняться правила гри; своєрідна техніко-тактична підготовка гравців; окремий контингент тренерів і суддів; є свої особливості побудови тренувального процесу; інша схема проведення Єврокубків, чемпіонатів Європи і світу. А сама гра являє собою динамічне, яскраве, багате на гострі моменти дійство, яке захоплює глядачів протягом усього матчу.

Не дивлячись на зазначену специфіку футзалу, більшість тренерів футзальних команд продовжують користуватися системою тренування, що склалася у футболі (Г. А. Лісенчук, 2004; І. Г. Максименко, 2009; В. М. Костюкевич, 2006; В. В. Ніколаєнко, 2012; В. М. Шамардін, 2012), хоча особливості змагальної діяльності у футзалі вимагають внесення коректив у зміст і спрямованість процесу підготовки [27; 30; 33; 18; 64]. Саме на такі проблеми сьогодні звертають увагу фахівці з футзалу. Аналіз проведених наукових досліджень свідчить, що вони були присвячені питанням побудови навчально-тренувальних занять з урахуванням їхнього змісту та спрямованості навантаження (Д. М. Випріков, 2008), технічної і тактичної підготовки (О. Є. Бабкін, 2004; С. А. Айткулов, 2005), фізичної підготовки

(І. І. Стасюк, 2011), змагальної діяльності у футзалі та підготовки до неї (І. Якимишин, 2008), тестування (Й. Г. Фалес, 2005) [1; 3; 12; 55; 57; 67].

Аналіз змісту проведених досліджень дозволяє стверджувати, що проблема побудови тренувального процесу в річному циклі підготовки у футзалі досі не розв'язана і потребує необхідної розробки та впровадження в тренувальний процес ефективних методів, засобів підготовки для подальшого прогресу на всіх рівнях.

Отже, обрана тема нашого дисертаційного дослідження є достатньо актуальною, а експериментальне обґрунтування побудови тренувального процесу футзалістів в річному циклі підготовки дозволить оптимізувати підготовку спортсменів у цьому виді спорту.

Об'єкт дослідження – система підготовки кваліфікованих спортсменів у футзалі.

Предмет дослідження – структура і зміст тренувального процесу кваліфікованих футзалістів в річному макроциклі.

Мета дослідження – експериментально обґрунтувати структуру і зміст побудови тренувального процесу кваліфікованих футзалістів в річному макроциклі з урахуванням основних положень теорії періодизації спортивного тренування.

Відповідно до мети дослідження визначено такі **завдання**:

1. Проаналізувати та узагальнити сучасні проблеми побудови тренувального процесу спортсменів ігрових видів спорту в річному циклі підготовки.

2. Вивчити особливості змагальної діяльності футзалістів.

3. Визначити показники спеціальних здібностей кваліфікованих футзалістів і встановити їх взаємозалежність та вплив на показники змагальної діяльності.

4. Розробити та експериментально обґрунтувати побудову тренувального процесу кваліфікованих футзалістів протягом річного макроциклу.

Для реалізації мети та завдань магістерської роботи використовувалися такі **методи дослідження**: теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел; педагогічні спостереження; педагогічний експеримент; метод педагогічних контрольних випробувань (тестування); медико-біологічні методи дослідження; методи математичної статистики.

Практичне значення одержаних результатів та основних ідей магістерської роботи полягає у розробці та впровадженні побудови тренувального процесу кваліфікованих футзалістів протягом річного макроциклу на основі особливостей змагальної діяльності, інтенсивності навантажень та адаптації до них, взаємозв'язку спеціальних здібностей.

Апробація результатів дослідження відбувалась під час щорічної звітної наукової конференції студентів, магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський 29-30 березня 2022 року) та на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор.

Структура і обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Ілюстративний матеріал подано у 20 таблицях і 17 рисунках. Загальний обсяг роботи – 91 сторінці друкованого тексту. У роботі використано 70 літературних джерел.

ВИСНОВКИ

1. Аналіз та узагальнення сучасних проблем підготовки спортсменів дозволяє констатувати, що побудова тренувального процесу спортсменів командних ігрових видів спорту, порівняно з іншими видами спорту, має свої специфічні особливості, що, насамперед, обумовлено календарем змагань і тривалістю основних етапів підготовки в межах макроциклу.

У ході теоретичного аналізу було встановлено, що побудова тренувального процесу кваліфікованих футзалістів протягом річного макроциклу потребує експериментального обґрунтування на основі особливостей змагальної діяльності, взаємозв'язку спеціальних здібностей гравців і специфічних особливостей їх адаптації до навантажень різної спрямованості.

2. Визначено кількісні та якісні показники, а також структуру техніко-тактичної діяльності команд різної кваліфікації у футзалі. Встановлено, що протягом матчу в структурі техніко-тактичної діяльності команд найбільше ТТД припадає на виконання передач (від 41,6 % – команди аматорської ліги до 45,6 % – збірна команда України) і зупинок м'яча (від 27,8 % – команди аматорської ліги до 35,1 % – команди Екстра ліги). Інші техніко-тактичні дії використовуються протягом матчу в межах від 1,2 до 14,3 %.

Порівняльний аналіз техніко-тактичних дій змагальної діяльності футбольних і футзальних команд засвідчив існування відмінностей у структурі їхніх показників. Так, в структурі техніко-тактичної діяльності футзальних команд значно більша частка виконання ведення, передач і зупинок м'яча, а також ударів по воротах, проте за часткою відборів, перехоплень і обведень вони поступаються футбольним командам. Це підтверджує нашу думку про недоцільність застосування моделей підготовки, що використовуються у «класичному» футболі.

3. Встановлено, що визначені за показниками змагальної діяльності структури техніко-тактичної діяльності гравців різних амплуа розрізняються не значно, що пов'язано з особливостями гри у футзал, яка вимагає від гравців

певної універсалізації. Проте, варто відзначити, що нападники більшу частину дій виконують у 3-му режимі координаційної складності, в той час як захисники у 2-му РКС.

Встановлена структура техніко-тактичної діяльності захисників і нападників у футзалі спонукає до диференційованого підходу щодо удосконалення техніко-тактичної майстерності гравців у цьому виді спорту.

4. Визначена інтегральна оцінка техніко-тактичної діяльності як для команд різної кваліфікації, так і для гравців різних амплуа.

Аналіз отриманих результатів засвідчив, що чим вище рівень кваліфікації команди, тим вище специфічні показники її техніко-тактичної діяльності: коефіцієнтів інтенсивності, мобільності, агресивності та ефективності, що в цілому і визначають інтегральну оцінку. Рівень техніко-тактичної діяльності для команд різної кваліфікації за показниками інтегральної оцінки становить для команд аматорської ліги – від 5,68 до 6,60 балів; для команд І ліги – від 5,95 до 6,91 балів; для команд Екстра ліги – від 6,23 до 7,35 балів; для команд збірної України – від 5,88 до 7,16 балів.

Якщо порівняти ігрову діяльність гравців різних амплуа, то можна відзначити, що захисники мають кращі показники за всіма специфічними коефіцієнтами, крім коефіцієнта агресивності. Інтегральна оцінка техніко-тактичної діяльності висококваліфікованих гравців різних амплуа у футзалі становить: для захисників – від 5,65 до 7,08 балів; для нападників – від 4,83 до 6,54 балів.

Отримані показники дозволили розробити оціночну шкалу для визначення рівня ТТД команд з футзалу та гравців різних амплуа за визначеною інтегральною оцінкою.

5. Встановлено структуру рухової діяльності гравців протягом матчу. За співвідношенням її окремих складових (ходьба, помірний біг, прискорення, ривок) можна охарактеризувати та порівняти ігрову діяльність гравців різних амплуа. Визначена інтенсивність рухової діяльності може служити орієнтиром для планування тренувального навантаження.

6. Отримані фізіологічні показники змагальної діяльності гравців різних амплуа у футзалі свідчать про високоінтенсивну роботу, яку вони виконують у процесі матчу. Так, середня ЧСС граців знаходилася в межах 133-140 уд·хв⁻¹, а максимальні показники ЧСС в нападника досягали 227 уд·хв⁻¹, у захисника 194 уд·хв⁻¹, у воротаря – 185 уд·хв⁻¹. Енергетичні витрати гравців протягом гри становлять 1141,9 – 1356,8 ккал.

Визначення фізіологічних показників у тренувальній діяльності дозволяє аналізувати їх відповідність поставленим завданням, а також корегувати відновлювальні засоби.

Було визначено, що рухова діяльність у футзалі за характеристикою співвідношення активних і пасивних фаз із підвищенням кваліфікації команд змінюється в сторону збільшення тривалості активних фаз.

7. Визначено показники спеціальних здібностей кваліфікованих футзалістів та встановлений їх взаємозв'язок, що підтвердило передбачення про комплексний підхід до планування і реалізації тренувального процесу у цьому виді спорту.

8. Встановлено дані співвідношення засобів тренувальної роботи, розподіл тренувальних навантажень різної спрямованості, кількісні показники основних параметрів підготовки кваліфікованих футзалістів у річному макроциклі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Айткулов С. А. Формирование технико-тактических действий квалифицированных спортсменов в мини-футболе : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физкультуры». Ч. : ЧГУФК, 2005. 25 с.
2. Антомонов М. Ю. Математическая обработка и анализ медикобиологических данных. К. : 2006. 558 с.
3. Бабкин А. Е. Технология планирования физической и технико-тактической подготовки команды по мини-футболу при туровой организации соревнований : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физкультуры». М., 2004. 24 с.
4. Балан Б. А. Особливості підготовки футболістів 19-21-річного віку на етапі переходу до професійних команд. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2011. № 3. С. 7-9.
5. Балан Б. А., Лунин Г. В. Особенности подготовки студенческих сборных команд по футзалу к краткосрочным соревнованиям. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2012. № 1. С. 13-16.
6. Балан Б., Клименко С. Особливості управління підготовкою футболістів 19–21-річного віку у процесі тренувальних і змагальних навантажень у професійних командах. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2013. № 3. С. 9-12.
7. Без'язичний Б. І., Сірий О. В. Дослідження особливостей змагальної діяльності у міні-футболі. Педагогіка, психологія та методико біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : збірник наукових праць за редакцією Єрмакова С. С. Харків : ХДАДМ (XXIII), 1999. № 20. С. 14-15.

8. Бойченко С. В. Индивидуализация учебно-тренировочного процесса футболистов на основе педагогического контроля. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2004. № 20. С. 86-91.

9. Бондарчук А. П. Періодизація спортивного тренування. К. : Аграрна наука, 2000. 568 с.

10. Верхошанский Ю. В. Теория и методика спортивной подготовки : блоковая система подготовки спортсменов высокого класса. Теория и практика физ. культуры. 2005. № 4. С. 2-13.

11. Вихров К. Педагогический контроль в процессе тренировки / К. Вихров. Киев : Научно-методический отдел Федерации футбола Украины. 2000. 67 с.

12. Выприков Д. В. Построение учебно-тренировочного процесса на основе комплексной оценки нагрузок квалифицированных спортсменов в мини-футболе : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры». Малаховка, 2008. 14 с.

13. Джус О. Н. Планирование учебно-тренировочного процесса футболистов. Киев : Научно-методический (технический) комитет Федерации футбола Украины, 2001. 104 с.

14. Евсеев А. В. Педагогический контроль за технико-тактической деятельностью игроков команды по мини-футболу : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры». Ек. : 2006. 23 с.

15. Залозко В. Аналіз техніко-тактичних дій футзалістів високої кваліфікації. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2006. № 4. С. 49-51.

16. Костюкевич В. М. Структура і зміст тренувального процесу в реабілітаційно-підготовчому періоді річного циклу підготовки футболістів високої кваліфікації. Спортивний вісник Придніпров'я. 2006. № 1. С. 9-12.

17. Костюкевич В. М. Структура і зміст тренувального процесу футболістів високої кваліфікації у підготовчому періоді річного тренувального циклу. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2006. № 1. С. 44-47.

18. Костюкевич В. М. Управление тренировочным процессом футболистов в годичном цикле подготовки : [монография]. Винница : Планер, 2006. 683 с.

19. Костюкевич В. М. Теоретичні та методичні основи моделювання тренувального процесу спортсменів ігрових видів спорту : автореф. дис. на здобуття ступеня докт. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт». К., 2012. 41 с.

20. Костюкевич В. М. Теорія і методика тренування спортсменів високої кваліфікації : навчальний посібник. К. : Освіта України, 2009. 279 с.

21. Коханець П. П. Взаємозв'язки показників фізичного розвитку, функціональної підготовленості і психофізіологічних характеристик студентів-футзалістів 1 і 2 курсів. Педагогика, психологія и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта 2010. № 1. С. 74-78.

22. Левчук В. Є. Міні-футбол : вправи, ігри, стандарти : метод. посіб. Л. : Українські технології, 2006. 116 с.

23. Лисенчук Г., Виндюк В., Водян В. Из опыта подготовки сборной команды Украины по футзалу. Олімпійський спорт і спорт для всіх : проблеми здоров'я, рекреації, спортивної медицини та реабілітації : IV міжнародний науковий конгрес. К., 2000. С. 209.

24. Лисенчук Г. А., Лисенчук С. Г., Дараган В. Н. Особенности оборонительных действий в футзале : методические рекомендации. К. : 2003. 23 с.

25. Лисенчук Г. А. Управление подготовкой футболистов. К. : Олимпийская литература, 2003. 271 с.

26. Лисенчук Г. А., Рымко А. В., Лисенчук С. Г. Упражнения для технико-тактической подготовки в мини-футболе : методические рекомендации. К. : Украинский государственный университет физической культуры и спорта, 1998. 28 с.

27. Лисенчук Г. А. Теоретико-методичні основи керування підготовкою футболістів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт». К., 2004. 34 с.

28. Лисенчук Г. А., Костюк А. Н. Эффективность игровых комбинаций в мини-футболе. Система подготовки спортсменов высокой квалификации : Тезисы, доклады кафедральной научно-практической конференции. К., 1996. С. 14-16.

29. Лисенчук С. Г., Залойло В. В. Характеристика специфических технико-тактических упражнений для подготовки мини-футбольных команд. Система подготовки спортсменов высокой квалификации : Тезисы доклады кафедральной научно-практической конференции. К., 1996. С. 5-7.

30. Ніколаєнко В. В., Балан Б. А. Аналіз ігрової діяльності футболістів 19-21-річного віку в провідних командах Європи. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. Вип. 10. 2012. С. 45-49.

31. Ніколаєнко В. В., Балан Б. А. Практичні аспекти вдосконалення тренувальної діяльності та системи проведення змагань на етапі підготовки до вищих досягнень у футболі. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2013. № 2. С. 23-27.

32. Максименко І. Г. Міні-футбол: дослідження показників структури фізичної підготовленості 11-14-річних гравців. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. за редакцією проф. Єрмакова С. С. Харків : ХДАДМ (ХХІІІ), 2007. № 8. С. 85-88.

33. Максименко И. Г. Соревновательная тренировочная деятельность футболистов : [монография]. Луганск : Знание, 2009. 258 с.

34. Оксьом П. М. Ефективність фізичної підготовленості студенток вищого педагогічного навчального закладу засобами міні-футболу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Х. : 2008. 21 с.

35. Орловская Н. Н., Антоненко М. Н., Зотин В. В. Инновации в футболе. Наука через призму времени. 2018. 12(21). С. 29-31.

36. Петько С. Н., Лысенко И. Г., Кашкаров В. А. Структура соревновательной деятельности как основа построения тренировки в мини-футболе. Теория и практика физической культуры. 2008. № 8. С. 59.

37. Планирование учебно-тренировочного процесса футболистов. К.: ФФУ. Центр Лицензирования, 2008, 104 с.

38. Полуренко К. Л. Основные показатели технико-тактических действий (ТТД) команды при различных тактических вариантах организации игры [текст]. Актуальные вопросы физической культуры и спорта : материалы 1 Международной научно-практической конференции. 20-21 апреля 2006 г. Уссурийск : Изд-во УГПИ, 2006. С. 158-162.

39. Пшибыльский В., Ястжемьский З. Физическая подготовленность квалифицированных футболистов разных игровых амплуа. Теория и практика физической культуры. 2003. С. 52-55.

40. Сергієнко Л. П. Комплексне тестування рухових здібностей людини : навчальний посібник. Миколаїв: УДМТУ, 2001. 360 с.

41. Сивохоп Е. М., Шкірта М. І., Маріонда І. І. Теорія і методика викладання футболу підготували : методична розробка виховання. Ужгород, 2013. 52 с.

42. Соломонко В. В., Лісенчук Г. А., Соломонко О. В. Побудова навчально-тренувальних занять з міні-футболу з урахуванням їхнього змісту і спрямованості. К. : Олімпійська література, 1995. 37 с.

43. Соломонко В. В., Соломонко О. В. Побудова тренувальних занять з футболу. К. : Технічний комітет Федерації футболу України, 2005. 40 с.

44. Соломонко В. В., Соломонко О. В. Организация и методика индивидуальной тренировки футболистов. Всеукраїнський науково-практичний журнал «Футбол-Профі». Донецьк, 2007. С. 4-15.

45. Соломонко В. В., Лісенчук Г. А., Соломонко О. В. Футбол. К. : Вид-во НУФВСУ «Олімпійська література», 2005. 196 с.

46. Солопчук М. С., Федірко А. О. Основи науково-методичної діяльності у галузі фізичної культури і спорту : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2006. 224 с.

47. Стасюк І. І. Вплив занять міні-футболом на фізичний розвиток студентів. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Серія педагогічна. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2009. Випуск 2 : Присвячений 60-річчю від дня створення факультету фізичної культури. С. 83-84.

48. Стасюк І. І. Динаміка навантажень у підготовчому періоді річного циклу підготовки кваліфікованих гравців в міні-футболі. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць. Вінниця, 2011. Вип. 12. Т. 2. С. 236-243.

49. Стасюк І. І. Контроль за рівнем технічної підготовленості в групі ПСМ з фут залу. Зб. наук. праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. Вип. 3. С. 253-254.

50. Стасюк І. І. Контроль змагальної діяльності гравців у фут залі. Фізична культура, спорт та здоров'я нації : збірник наукових праць. Вінниця, 2009. Том 2. Випуск 8. С. 137-142.

51. Стасюк І. І. Особливості побудови тренувального процесу футзальної команди в підготовчому періоді. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини [редкол. : П. С. Атаманчук (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. Вип. 4. С. 193-199.

52. Стасюк І. І. Побудова тренувального процесу висококваліфікованих гравців у міні-футболі протягом змагального періоду. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2013. № 8. С. 99-106.

53. Стасюк І. І. Побудова тренувального процесу висококваліфікованих гравців у міні-футболі протягом перехідного періоду. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини [редкол. : П. С. Атаманчук (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-

Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. Вип. 6. С. 219-225.

54. Стасюк І. І. Показники змагальної діяльності висококваліфікованих гравців у фут залі. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. № 2 (18). С. 317-321.

55. Стасюк І. І. Показники фізичної підготовленості висококваліфікованих гравців у міні-футболі в річному циклі підготовки. Фізична культура, спорт та здоров'я нації : збірник наукових праць. Вінниця, 2011. Вип. 11. С. 114-119.

56. Стасюк І. І. Структура тренувального процесу в річному циклі підготовки гравців високої кваліфікації у міні-футболі. Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування : зб. наук. праць. Вінниця : ВДПУ, 2010. С. 154-159.

57. Фалес Й. Г., Левчук В. Є. Тестування у футболі та міні-футболі : метод. посіб. Львів : НФВ «Українські технології», 2005. 112 с.

58. Харламов А. А. Структура и содержание подготовки студенческой команды по мини-футболу в годичном цикле занятий : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры». Тула, 2011. 26 с.

59. Чорнобай І. М., Кузь Т. В. Швидкість виконання технічних прийомів з м'ячем гравцями у міні-футбол команд майстрів та студентських команд. Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. 2010. № 1. С. 134-138.

60. Шаленко В. В., Перцухов А. А. Порівняльний аналіз показників фізичної підготовленості футболістів професійних команд різного рівня [Електронний ресурс]. Проблеми фізичного виховання і спорту. 2010. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

61. Шамардін В. М. Технологія управління системою багаторічної підготовки футбольних команд вищої кваліфікації : автореф. дис. на здобуття ступеня докт. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт». Л., 2013. 35 с.

62. Шамардин В. Н. Моделирование подготовленности футболистов : учеб. пособ. Днепропетровск : Пороги, 2002. 200 с.

63. Шамардин В. Н. Научно-методическое обеспечение подготовки футболистов высокой квалификации. К. : Научно-методический (технический) комитет Федерации футбола Украины, 2001. 65 с.

64. Шамардин В. Н. Технология подготовки футбольной команды высшей квалификации: монография. Днепропетровск «Инновация», 2012. 351с.

65. Шинкарук О. А. Теорія і методика підготовки спортсменів: управління, контроль, відбір, моделювання та прогнозування в олімпійському спорті: навч. посіб. К. 2013. 136 с.

66. Шкреттій Ю. М. Управління тренувальним і змагальним навантаженням спортсменів високого класу.– К. : Олімпійська література, 2005. 257 с.

67. Якимишин І. Структура змагальної діяльності польових гравців у міні-футболі. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2008. № 2. С. 23-25.

68. Gallego Antonio Luis, Gareia M. Futbol Sala. Tactica defensiva. Editorial Paidotrebo. 2006. 158 s.

69. Nuccorini, A. «IL Calcio a5». Prinepi E Sviluppi / Societa stampa sportive. Roma, 2002. 222 с.

70. Teiada Jesus Velasco. Entrenamiento de base en futbol sala fundamentos teoricos y aplicaciones practicas Editorial paidotribo. Penas. 2003. 295 s.